

En procent till konst.

Uttlysning av konstnärligt gestaltungsoppdrag:

Hagastaden | Tullhusplatsen

Östra Hagastaden, detaljplan 2

Tema: Materialisering – jorden och elden

Kulturförvaltningen | Stockholm konst

Tidplan:

Sista anmälningsdag för att delta i upphandling **2025-10-24**

Inlämning skissförslag: **2026-04** exakt tid enligt senare överenskommelse
Arvode skissoppdrag: **70 000 SEK exkl. moms**

Budget gestaltungsoppdrag: max **4 600 000 SEK exkl. moms**
Varav 450 000 SEK avser konstnärligt arvode (ersättning konstnärlig idé och
Stockholms stads egen användning av verket)

Produktion konst: 2026-05 - 2030-05

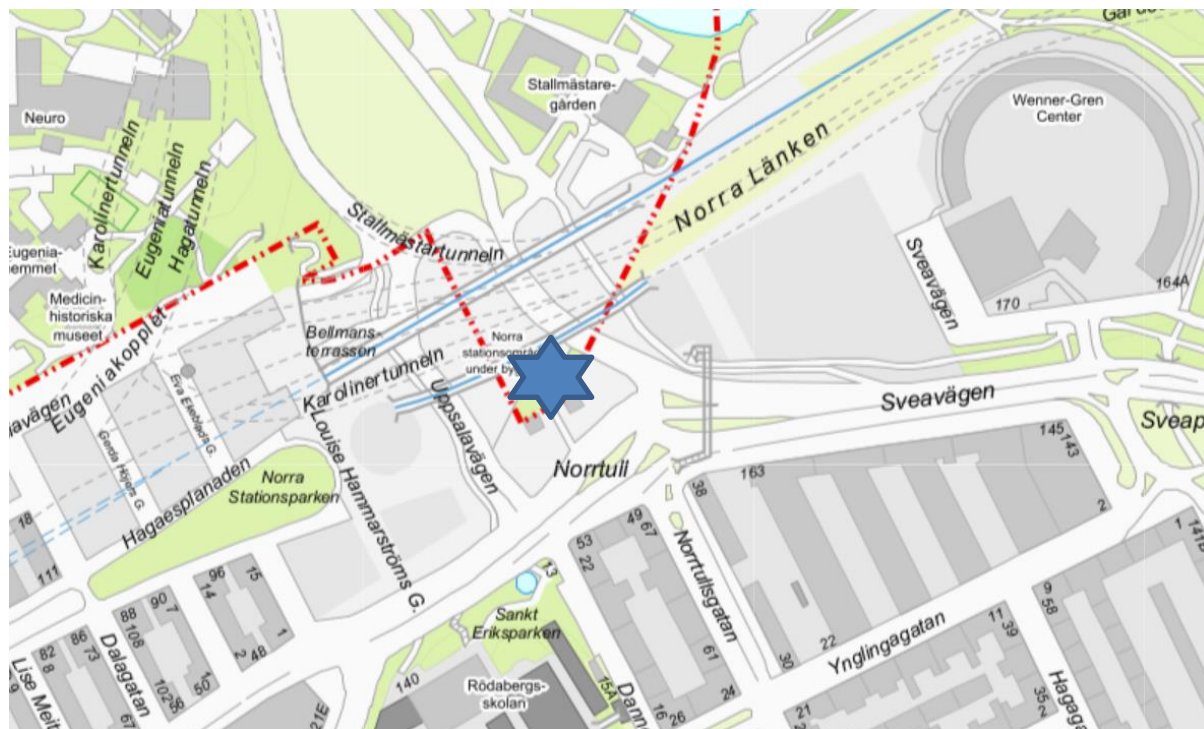
KONSTNÄRLIG GESTALTNING

Hagastaden | Tullhusplatsen Östra Hagastaden, detaljplan 2

Beställare: Stockholm konst i samarbete med Exploateringskontoret | Dnr: KUL 2025/1216
Konstprojektledare: Ann Magnusson

Hagastaden bildar en ny, tät och sammanhållen bebyggelse i anslutning till den befintliga innerstaden. Den övergripande visionen för Hagastaden är att området ska utvecklas till en vetenskapsstad i världsklass och norra Europas största Life science-kuster. Life science är ett samlingsbegrepp för vetenskaper som syftar till att förbättra liv och hälsa. Hagastaden omfattas av tre detaljplaner och de konstnärliga visionerna utgår från grundidén att de kommande konstnärliga gestaltningarna för respektive detaljplan ska kunna skapa en konceptuell fördjupning av platser och bidra till att ge en sammanhållande helhetsupplevelse. Tullhusplatsen vid Norrtull kommer att bli en viktig flödespunkt och mötesplats. Tematiken utgår från materialiseringen av jorden och elden. Inom ramarna för det konstnärliga gestaltungsopdraget ska konstnären utforska, beskriva och arbeta med materialet jord/lera som utgångspunkt för en konstnärlig gestaltning i flera delar.

Välkommen med din ansökan!

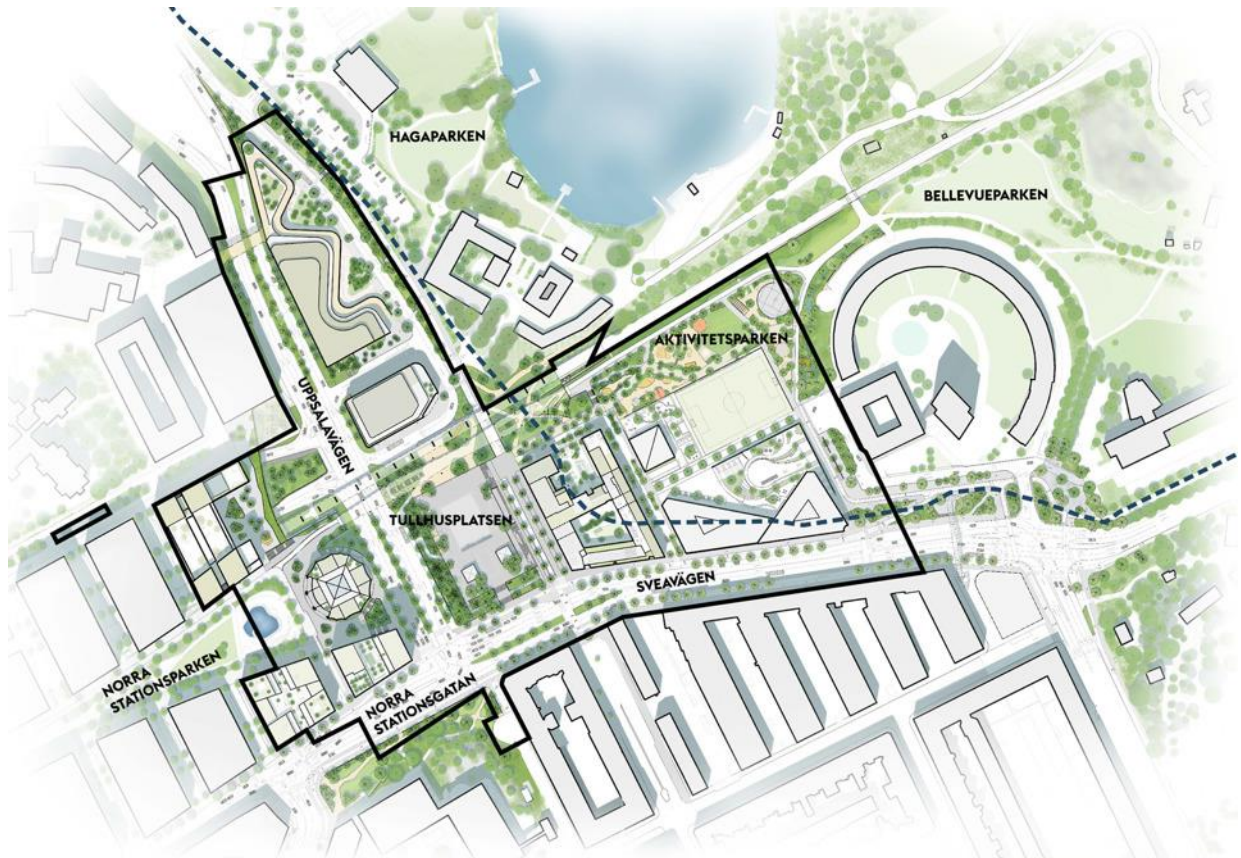

Tullhusplatsen, markerad med stjärna, så som den ser ut idag innan ombyggnaden.

PLATSEN OCH PROJEKTET

Stadsbyggnadsvisionen för Hagastaden är att genom en överdäckning av E4/E20 och Värtabanan knyta samman Stockholm och Solna med en tät sammanhållen bebyggelse samt stärka kopplingen till Nationalstadsparken i öster. Hagastaden som helhet bildar en ny, tät stadsdel som årsring till Stockholms innerstad. Hagastaden kommer sammantaget rymma ca 50 000 arbetsplatser och ca 6 000 nya bostäder. Det nya stadsbyggnadsområdet Hagastaden består av tre detaljplaner: Centrala Hagastaden, detaljplan 1, Östra Hagastaden, detaljplan 2 och Västra Hagastaden, detaljplan 3. Detaljplanen för Östra Hagastaden har som huvudsyfte att skapa en tät och levande stadsmiljö kring Norrtull samt skapa en värdig entré till Stockholm norrifrån, där ett väl omhändertaget möte med Nationalstadsparken är mycket viktigt. Integreringen av Norrtull i Hagastaden med en ny trafik- och stadsstruktur ger platsen en tydligare karaktär som knypunkt och entré till Stockholms innerstad. Uppsalavägen, Stockholms entré från norr, är en pulsåder både in och ut från staden. När E4:an från norr övergår till Uppsalavägen omsluter bebyggelsen gatan etappvis för att anta en mer stadslig karaktär. Söder om Tullhusbron planteras träden i mer stadsmässiga rader och bidrar därigenom till en ekologisk spridningskorridor för insekter och fåglar.

Tullhusplatsen kommer att bli en viktig flödespunkt och mötesplats. Platsen, som är ungefär lika stor som Hötorget, planeras bli ett nytt offentligt rum för evenemang, aktivitet och vardagsliv med den nya Tullhusbron i norr och i söder Tullhusen från 1733. Tullhusen utgör en viktig historisk länk i Stockholms historia och står fortfarande på sin ursprungliga plats och nivå. Men genom århundranden av förändring har marknivåerna höjts och idag ligger omkringliggande gatunivåer flera meter över den ursprungliga nivån. De olika nivåerna binds samman av ramper och sittvänliga gradängtrappor i soligt läge, med terrasser. Höjdskillnaden skapar ett mer skyddat läge för den lägre belägna torgytan. Grönska tillförs både genom att befintliga träd runt Tullhusen sparas och genom nyplanteringar av trädarter med ett flertal olika arter med snarlikt växtsätt men med olika blomning.

Illustrationsplan över detaljplaneområde Östra Hagastaden. Stockholms stad/White Arkitekter.

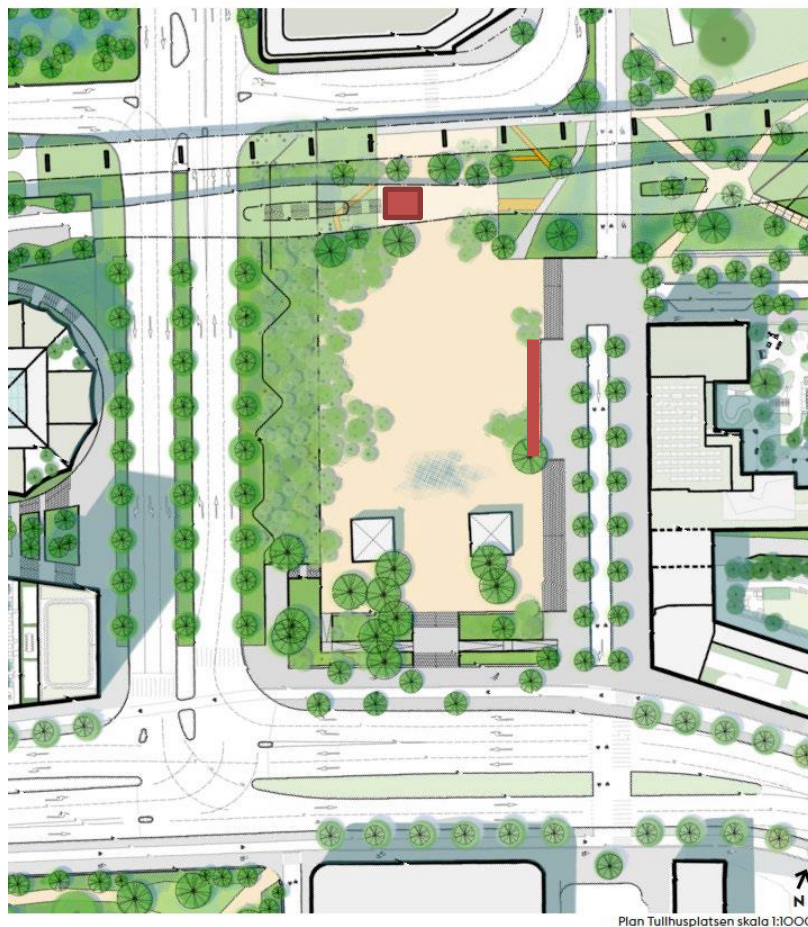

Flygbild över Tullhusplatsen mot norr. Illustration: White Arkitekter.

PLATSEN FÖR KONSTNÄRLIG GESTALTNING

Fokus för den konstnärliga gestaltningen på Tullhusplatsen är den längsgående bastion som är ett tydligt riktmärke längs östra sidan. Bastionen om ca 60 m² har en höjd som varierar från 1,8 meter till 2,5 meter. Den rymmer teknikutrymmen som nås via en mindre ståldörr. Väggar och tak är platsgjutna av betong och dess övre yta ansluter till den övre marknivån. Murkrönet kompletteras med fallskydd. På ömse sidor om bastionen finns trappor som planeras att få markvärme. Bastionens väggar ska kläs med någon form av ytskiktsmaterial och här finns en intressant möjlighet för en konstnär att arbeta med en genomgripande konstnärlig gestaltning. Den konstnär som tilldelas uppdraget kommer att informeras om de förutsättningar som finns för att arbeta med en gestaltning på bastionens vägg.

Utöver en konstnärlig gestaltning på bastionen finns det möjlighet att tillföra ett fristående verk på den nya Tullhusbron intill de trappor som kommer att leda ner till torget. Bron är avsedd för gång- och cykeltrafikanter och kommer att bli en viktig förbindelse från Hagastaden och ner till Brunnsviken och Hagaparken.

Plan över nya Tullhusplatsen med platser för konst markerade med rött. Plan: White Arkitekter.

Illustration från Östra Hagastaden Gestaltungsprogram plansamråd mars 2020 med bastionen och intilliggande sittvänliga trappor.

Illustration: White Arkitekter.

Schematiska illustrationer av bastionen på Tullhusplatsens östra del. Illustrationer: White Arkitekter.

UPPDRAGET OCH VISIONEN FÖR DEN KONSTNÄRLIGA GESTALTNINGEN

Den övergripande visionen för Hagastaden är att området ska utvecklas till en vetenskapsstad i världsklass och norra Europas största Life science-kluster. De konstnärliga visionerna utgår från grundidén att de kommande konstnärliga gestaltningarna i respektive detaljplan skapar en konceptuell fördjupning av platser och bidrar till att ge en sammanhållande helhetsupplevelse i Hagastadens tre detaljplaner. Visionen för den offentliga konsten i Centrala Hagastaden, utgår från livsvetenskaperna som övergripande tema, "Life science – Livets byggstenar", som är ett framväxande forskningsområde där olika vetenskapliga discipliner inom medicin, teknik och biologi samverkar.

Den konstnärliga visionen för den offentliga konsten i Östra Hagastaden utgår från den övergripande idén "Footprint", bestående av olika teman och konstnärliga uttryck, vetenskap, biologi och ekologi som tillsammans skapar en sammanhållande mångfasetterad helhet. Visionen omfattar en önskan att konceptuellt stärka kopplingen till den i öster intilliggande Nationalstadsparken och till den i väster intilliggande Centrala Hagastaden, med dess curatorIELla vision "Life science – Livets byggstenar" för den offentliga konsten.

Tematiken för konsten på Tullhusplatsen är materialisering – jorden och elden.

"Föreställningen att vi inte upptäcker naturen utan konstruerar den, att sanningen inte är något vi finner utan något vi skapar, har blivit en viktig grundförutsättning inom den vetenskapshistoriska forskningen."

Ange enligt: Donna Haraway, "Apor, cyborger och kvinnor – att återuppfinna naturen" (2008)

Inom ramarna för det konstnärliga gestaltungsoppdraget ska konstnären utforska, beskriva och arbeta med materialet jord/lera som utgångspunkt för en konstnärlig gestaltning i flera delar. Lera är ett material vi alla känner igen och har använt i vardagen på olika sätt, framförallt genom bruksföremål och inom byggnadsmaterial. Inom ramarna för uppdraget finns möjlighet att söka samarbete med olika producenter/keramiska verkstäder för att utveckla metoder och pröva materialet lera på olika sätt genom bearbetning, bränning, färgsättning och glasyrer med mera. För att utforska hur något tar form, transformeras och materialiseras.

Lera är ett material som människor har använt sen urminnes tider. Genom att utforska och ändra olika egenskaper hos lera, till exempel genom tillsatser av olika molekyler eller salter, har människan genom tiderna kunnat använda lera till nya och hållbara produkter inom medicin, jordbruk och byggmaterial. Lera är en typ av sedimentär bergart som huvudsakligen består av finkorniga mineralpartiklar och är ett av de äldsta materialen som använts av människor. Man har hittat

keramikskärvor som är närmare 16 000 år gamla. Ett av de äldsta kända föremålen i keramik är *Venus från Dolní Věstonice*, 26 000 år gammal. Lera har genom alla tider också varit ett viktigt material för byggnation och används fortfarande i stor utsträckning för tegelstenar, kakel och klinkers. Lera är även ett material som kan komma samhället till nytta på många fler sätt. Lera är ett material som genom sina olika användningsområden har potential som en ekologisk resurs och pekar mot en hållbar framtid.

Nedan beskrivs några områden där lera kan bidra till hållbar utveckling:

- **Byggmateriel:** Lera används fortfarande i stor utsträckning som tegelstenar, kakel och klinkers. När lera kommer i kontakt med vatten utvecklar de specifika egenskaper beroende på partiklarnas uppbyggnad. Genom att tillsätta olika salter kan man skapa olika strukturer, vilket gör lera intressanta som barriärer för olika ämnen. Till exempel kan lera användas som inneslutande skydd för kärnavfall och gruvnäringens giftiga spillprodukter.
- **Medicin:** Genom att förstå lerans atomistiska nivå kan vi utforska hur man kan ändra dess egenskaper. Detta kan leda till nya och hållbara produkter inom medicin. Lera kan användas för att skapa material som är biokompatibla och har specifika egenskaper för medicinska ändamål då det till exempel också går att använda på och i kroppen, det kan bli bärare av både läkemedel och sårbehandlingsmedel.
- **Jordbruk:** Lera kan användas för att förbättra jordkvaliteten. Den kan hjälpa till att behålla fuktighet och näringsämnen i jorden, vilket är viktigt för ett hållbart jordbruk.

Uppdraget och visionen för Tullhusplatsen är att tillföra en konstnärlig gestaltning som relaterar till och tillför en aspekt till den övergripande tematiken ”Life science – Livets byggstenar”. Ett gestaltungsarbete som utforskar lerans egenskaper och möjligheter i ett konstnärligt uttryck. Den konstnärliga gestaltningen bör tillföra något taktilt och visuellt påtagligt, gärna både färg- och formmässigt. Gestaltningen bör ta sin utgångspunkt i begreppet materialisering ur ett vidgat perspektiv.

DEM SÖKER VI?

Till detta konstnärliga gestaltungsuppdrag söker Stockholm konst ett konstnärskap som kan relatera till den ovan beskrivna tematiken. Konstnären bör kunna visa prov på gestaltningar där materialkunskap är en viktig del av det konstnärliga uttrycket, men erfarenhet från lera specifikt som material är inte ett krav. Konstnären bör ha förmåga att skapa ett verk i material lämpliga för en offentlig exteriör miljö samt ha erfarenhet av att arbeta med större komplexa helhetsgestaltningar. Konstnären bör kunna tillföra ett samtida och personligt konstnärligt uttryck som kan bidra till ett helhetstänk kring Tullhusplatsens utformning.

Mer material om Hagastaden finns att ta del av på [Östra Hagastaden - Stockholms stad](#)

Välkommen med din ansökan!

Stockholm konst